

C. SITUAČNÍ ZPRÁVA STÁTNÍ POKLADNY

Státní pokladna (SP) zahrnuje veřejné peněžní prostředky, které jsou odděleně sledovány na příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu, na účtech státních finančních aktiv, na souhrnných zůstatcích na účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny územním rozpočtům, Evropské unii, Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, dále na účtu řízení likvidity státní pokladny, na účtech mimorozpočtových prostředků organizačních složek státu, na účtech státních právnických osob, státních fondů a dalších subjektů, pokud tak stanoví zákon.

Ke správě peněžních prostředků státní pokladny slouží, v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, tzv. **souhrnný účet běžného hospodaření státní pokladny**, na kterém je soustředěna většina výše uvedených veřejných prostředků včetně výnosů z prodeje státních dluhopisů. Zůstatek prostředků na souhrnném účtu je využíván při řízení likvidity státní pokladny prostřednictvím obchodování s pokladničními poukázkami ČNB nebo státními pokladničními poukázkami s cílem minimalizace výdajů spojených s obsluhou státního dluhu.

Souhrnná pozice státní pokladny

Ukazatel	v mil. Kč			
	31.3.2005 (1)	31.3.2006 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	8 249	15 754	7 505	191,0
2. Sdílené daně určené územním rozpočtům - saldo	11 451	12 224	773	106,8
3. Sdílené clo EU a SR - saldo	558	689	131	123,5
4. Sdílené daně určené SFDI, SFŽP - saldo	605	573	-32	94,7
5. Prostředky na účtech SFA	43 402	18 182	-25 220	41,9
- toho: prostředky na umořovacím účtu	35 003	11 702	-23 301	33,4
6. Rezervní fondy OSS - zůstatek převodů do/z RF		39 475	39 475	
A. Souhrnný účet státní pokladny (ř. 1 až 6)	64 265	86 897	22 632	135,2
B. Financování státní pokladny (řízení likvidity)	-64 207	-86 877	-22 670	135,3
C. Celková pozice souhrnného účtu SP (A+B)	58	20	-38	34,5

V 1. čtvrtletí 2006 stejně jako v roce 2005 byly na účtech státních finančních aktiv vykazovány nejenom prostředky účelově určené ke krytí výdajů státního rozpočtu v průběhu roku (např. na restituce, povodně, obchvat Plzně apod.), ale také prostředky získané dřívějšími emisemi státních dluhopisů (evidované na tzv. umořovacím účtu). Zapojení prostředků umořovacího účtu v rámci souhrnného účtu SP je ale méně výrazné – proti stavu k 31. březnu 2005 je v roce 2006 nižší o 23,3 mld. Kč. Nově jsou součástí souhrnného účtu státní pokladny (od 1. října 2005) **prostředky rezervních fondů** organizačních složek státu, jejichž zůstatek k 31.3.2006 představoval 39,5 mld. Kč.

Ke konci března 2006 byl na souhrnném účtu SP vykázán zůstatek ve výši 86,9 mld. Kč (podrobněji viz tabulku č. 6 v příloze). Tento byl součtem:

- **přebytku státního rozpočtu ve výši 15,7 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 235,9 mld. Kč a výdaji ve výši 220,2 mld. Kč,

- **zůstatku sdílených daní určených do územních rozpočtů ve výši 12,2 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní ve výši 37,2 mld. Kč a skutečným převodem těchto daňových příjmů územním rozpočtům ve výši 25,0 mld. Kč (jde o prostředky na příjmových účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – obce a kraje – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů),

- **zůstatku sdílených daní (cla) Evropské unie (EU) a státního rozpočtu ve výši 0,7 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi celkovým vybraným clem ve výši 2,1 mld. Kč a jeho převody do rozpočtu EU (1,1 mld. Kč) a do státního rozpočtu (0,3 mld. Kč),

- **zůstatku sdílených daní určených státním fondům (SFDI a SFŽP) ve výši 0,6 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi jejich nárokem (1,5 mld. Kč) a převodem (0,9 mld. Kč),

- **prostředků na účtech státních finančních aktiv ve výši 18,2 mld. Kč**, představujících zůstatky účelových prostředků vedených na vkladových účtech u ČNB (např. na umořovacím účtu 11,7 mld. Kč, na účtu pro úhradu restitucí a ostatních účelových prostředků pro Ministerstvo zemědělství 1,6 mld. Kč, na účtu prostředků z malé privatizace na výdaje spojené se zánikem věcných břemen 1,4 mld. Kč, na účtu prostředků úrazového pojištění 0,7 mld. Kč, na účtu prostředků pro důchodovou reformu 0,4 mld. Kč, na účtu prostředků na odstraňování důsledků povodní /mimo prostředků z úvěru EIB/ 0,3 mld. Kč, na účtech prostředků z úvěrů EIB na Masarykovu univerzitu 0,2 mld. Kč a na dálniční obchvat Plzně v částce 0,1 mld. Kč a dalších),

- **zůstatku na účtech rezervních fondů organizačních složek státu ve výši 39,5 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků převedených z úspor výdajů do rezervních fondů a jejich čerpání převodem do příjmů kapitol.

Zůstatek na souhrnném účtu státní pokladny umožnil dočasné reinvestování prostředků formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání **úrokových výnosů**, resp. **úsporu úrokových nákladů** v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí.

Řízení likvidity státní pokladny v lednu až březnu 2006, tj. vyrovnávání nesouladu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu v průběhu roku, se proti 1. čtvrtletí roku 2005 zlepšilo, když průměrný denní stav nevyužitých prostředků na souhrnném účtu státní pokladny

dosahoval 31 mil. Kč proti 329 mil. Kč v roce 2005. Průměrný denní stav souhrnného účtu SP byl v meziročním srovnání vyšší (61,7 mld. Kč proti 19,0 mld. Kč v roce 2005) a tím byl vyšší i průměrný denní objem reinvestovaných prostředků (61,7 mld. Kč proti 18,7 mld. Kč). Souviselo to především se zapojením rezervních fondů organizačních složek státu do souhrnného účtu SP (od 1. října 2005; průměrný denní stav v 1. čtvrtletí 2006 představoval 44,8 mld. Kč); v opačném směru a v menší míře působil méně příznivý vývoj salda státního rozpočtu v průběhu čtvrtletí a pokles stavu vkladových účtů státních finančních aktiv. Průměrné denní saldo státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2006 bylo schodkové ve výši 3,7 mld. Kč, zatímco v 1. čtvrtletí 2005 průměrný denní schodek činil 2,6 mld. Kč. Meziroční pokles průměrného denního zůstatku na účtech státních finančních aktiv byl vykázán ve výši 1,5 mld. Kč, a byl ovlivněn poklesem prostředků na umořovacím účtu získaných emisemi státních dluhopisů o 23,3 mld. Kč i poklesem zůstatků na účtech účelových prostředků celkem o 1,9 mld. Kč (poslední dva údaje jsou koncové stavy k 31.3.2006, nikoli průměrné denní):

Průměrné denní stavy*)	Saldo běž. hospodaření SR	Zůstatky účtů pro převod daní USC, SF a EU	Vkladové účty SFA	Rezervní fondy OSS	Souhrnný účet SP	Financování SP		Celková pozice SP
						ze SFA	dluhopisové	
						6	7	
	1	2	3	4	5=1+2+3+4			8=5+6+7
leden - březen 2006	-3 747	5 744	14 931	44 789	61 717	14	-61 700	31
2005	-2 645	5 202	16 478	44 789	19 035		-18 706	329
rozdíl	-1 102	542	-1 547		42 682	14	-42 994	-298

*) počítáno na pracovní dny

Průměrný denní zůstatek finančních prostředků na souhrnném účtu státní pokladny v lednu až březnu 2006 představoval **61,7 mld. Kč** a proti 1. čtvrtletí 2005 se výrazně zvýšil (o 42,7 mld. Kč). Tvořily jej průměrný denní schodek státního rozpočtu (-3,7 mld. Kč), průměrný denní zůstatek na účtech pro převod sdílených daní územních samosprávních celků, státních fondů a Evropské unie (+5,7 mld. Kč), průměrný denní zůstatek na účtech státních finančních aktiv (+14,9 mld. Kč) a (nově) průměrný denní zůstatek rezervních fondů organizačních složek státu (+44,8 mld. Kč).

Z volných prostředků souhrnného účtu bylo **umístěno do krátkodobých operací** (reverzní repo operace nebo buy & sell operace) s pokladničními poukázkami ČNB nebo státními pokladničními poukázkami **v průměru denně 61,7 mld. Kč** (ve stejném období roku 2005 to bylo 18,7 mld. Kč). Průměrný denní **stav volných (nevyužitých) prostředků** na souhrnném účtu SP tak činil **31 mil. Kč**, což představovalo snížení na desetinu stavu dosaženého ve stejném období roku 2005.

Výnosy z operací při řízení likvidity s poukázkami ČNB (účet operace na finančním trhu) od počátku roku do konce března 2006 představovaly 348 mil. Kč (ve stejném období roku 2005 činily 115 mil. Kč), **úspora úrokových nákladů na státní pokladniční poukázky** dosáhla 40 tisíc Kč (v roce 2005 byly vykázány náklady ve výši necelých 8 mil. Kč).